

Die Towerkuns en Misterie van Bome

Deur Jen Green

Boom Habitat



Bome is nie so kieskeurig oor waar hulle woon nie. Al wat hulle nodig het, is sonskyn, water en 'n bietjie grond om hul wortels te versprei. Dit is hoekom woude oor die hele wêreld aangetref word, en hoekom so 'n wonderlike verskeidenheid diere- en plantlewe in hul dieptes gevind word.



Bome is moeilike oorlewendes. Verspreide bome kan wortel skiet op steil, klipperige berge. Hulle klou aan die lewe aan storm geteisterde kus vas en oorleef storm gehawende winde in die sneeu-toendra. Hulle oorleef op die rande van stowwerige woestyne en op besige strate in middestad. Trouens, bome kan byna oral oor die weg kom.



Hierdie uitgawe van Die Towerkuns en Misterie van Bome
verken habitatte regoor die wêreld. Lees verder om te
ontdek hoe bome 'n tuiste bied vir 'n ongelooflike
verskeidenheid soogdiere, voëls, insekte en visse.



Boomhuise



Kom ons kyk hoe 'n wonderlike groot eikeboom die
tuiste van baie wesens is. Van die boonste takke tot die
diepste wortels leef diere en plante langs mekaar, net
soos mense in 'n woonstelblok.





Stewige Maal!

'n Ou boom soos hierdie
verskaf kos vir almal - 'n bietjie
soos 'n natuurlike supermark.





Herbivore, soos insekte, voëls
en takbokke, smul aan elke
deel van die boom. Hulle
peusel aan sy blare, knoppe,
vrugte en selfs bas.





Karnivore, soos uile en
vlermuise, kyk uit vir klein
diere en insekte om te jag.

Arend-uil

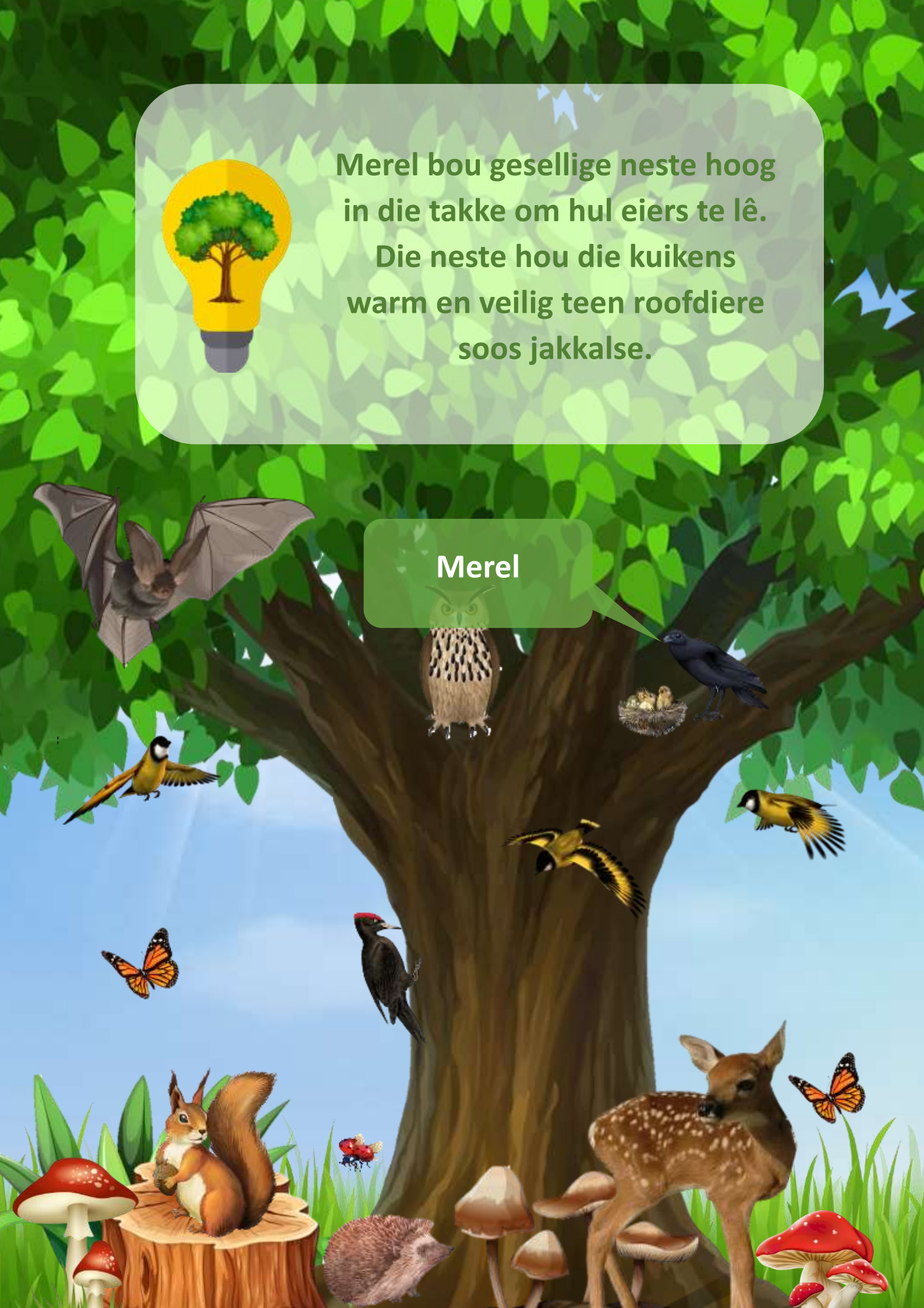
Grootoorvlermuis





Merel bou gesellige neste hoog
in die takke om hul eiers te lê.
Die neste hou die kuikens
warm en veilig teen roofdiere
soos jakkalse.

Merel





Hierdie houtkapper tik die bas
met sy superskerp snawel om
sappige wortels uit te grawe.
Dan slurp dit die insekte op
met sy taai tong.

Houtkapper





Onder die grond, in die boom
se kelder, smul wurms, kewers
en swamme tussen die
wortels.

Jakkalse gebruik
hul skerp kloue om
knus holte tussen
die boom se
wortels te grawe.



Tropiese Reënwoud



Die stomende Amasone-reënwood is die tuiste van
meer lewende dinge as enige ander plek in die
wêreld. 'n Klein gedeelte van die reënwood kan
honderde soorte bome bevat.





Opkomende

Hoë bome wat opkomende bome
genoem word, steek hul koppe
bo die woudafdak. Hulle kan die
son geniet sonder om met ander
bome om lig te kompeteer.

Kapokbome is
algemeen in die
reënwood. Hulle kan
tot 70 m (230 voet)
hoog word.



Afdak

Reënwoudbome hou van die warm, stomende weer. Hulle groei lank en skep 'n digte en skaduryke dak.



Skarlaken Ara
Papegaai



Gewaagde Snawels

Toekans het helderkeurige snawels tot 19 cm (7,5 duim) lank.



Twee
Toon Luidier





Onderverdieping

Die onderverdieping is dof omdat die afdak hierbo die meeste van die lig blokkeer.

Dwerg
Marmoset



Lang Ledemate
Slingeraap swaai
deur die bome
met hul lang arms,
bene en sterte

Tuis op 'n boom-
Epifiete is plante wat
op ander plante
groei.
Reënwooldbome
ondersteun baie
epifiete.

Groen
Suidelike
Takslang





Bos vloer

Die grondvlak in 'n reënwood is donker en droog omdat die hoër vlakke feitlik al die lig en reën absorbeer.

Onderduimse Kat
Die jaguar se kolle versteek dit tussen die gespikkelde skaduwees van die blare hierbo. Die jaguar sluip deur die bome terwyl hy jag.



**Reuse
Miervreter**



Tarantula



Anakonda



Gematigde Reënwood



Anders as tropiese woude, groei gematigde reënwoude in gebiede met sagte weer, waar dit nie te warm of te koud is nie. Baie van die bome is konifere. Hierdie mistige woud is geskik vir baie diere wat daarvan hou om koel te bly.



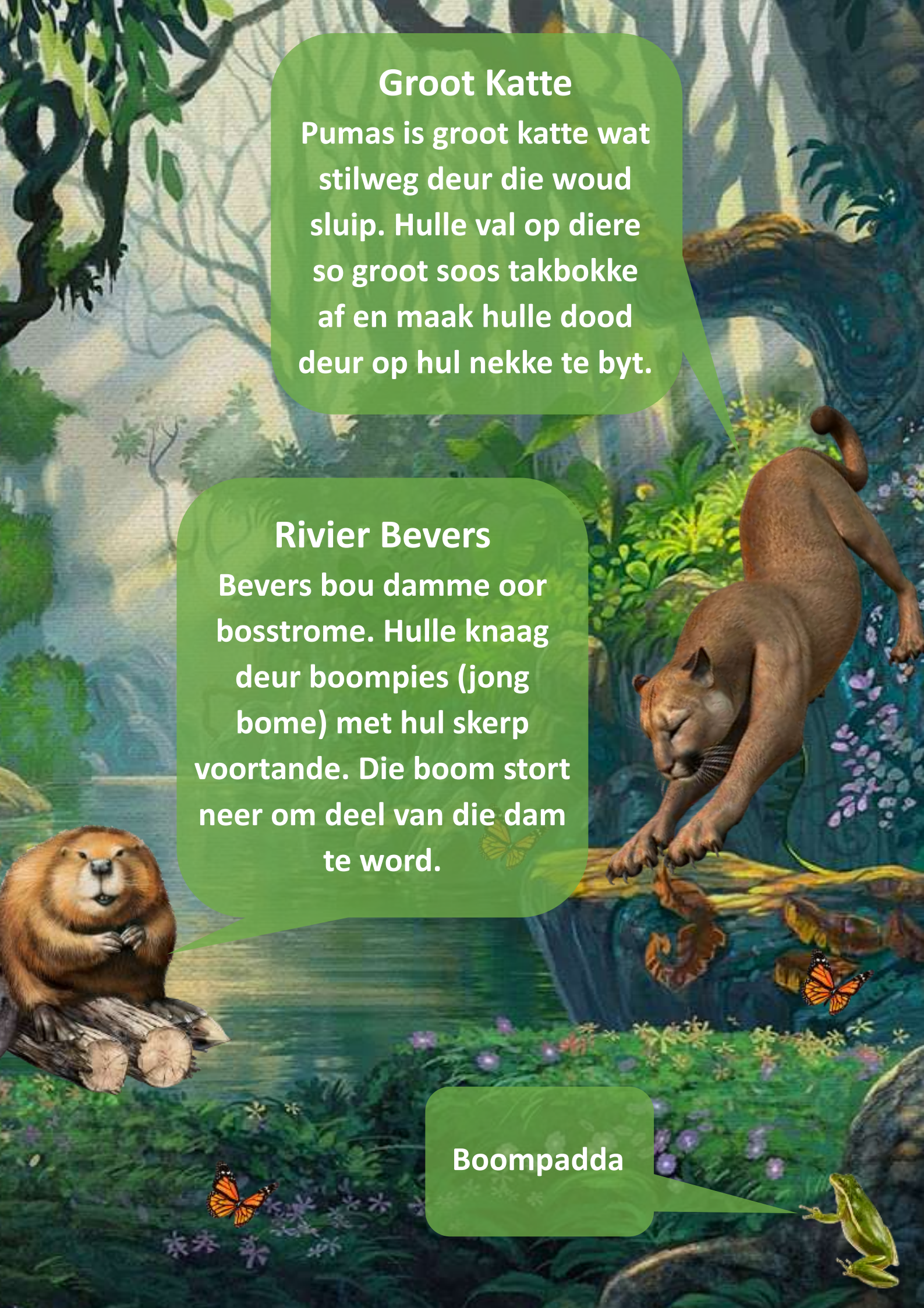
Groot Katte

Pumas is groot katte wat stilweg deur die woud sluip. Hulle val op diere so groot soos takbokke af en maak hulle dood deur op hul nekke te byt.

Rivier Bevers

Bevers bou damme oor bosstrome. Hulle knaag deur boompies (jong bome) met hul skerp voortande. Die boom stort neer om deel van die dam te word.

Boompadda



Sagsinnig Reuse

Elande is die grootste soort takbokke. Mannetjies het groot horings. Hulle gly tussen die bome, smul aan varings, gras, takkies en boombas.

Wasbeer

Hierdie skrapse soogdier het 'n breë rugstreep oor sy oë, soos 'n bandiet se masker. Dit tree ook op soos 'n bandiet en stroop voëlneste uit om eiers te steel.



Eekhoring



Die wêreld se grootste temperatuur reënwoud groei langs die weskus van Noord-Amerika. Dit bestaan meestal uit konifere, insluitend die hoogste bome ter wêreld, reuserooibosse. Die bome groei so goed omdat hulle baie water het. Die reën is die swaarste in die winter, maar in die somer maande rol dik, klam mis die see in.

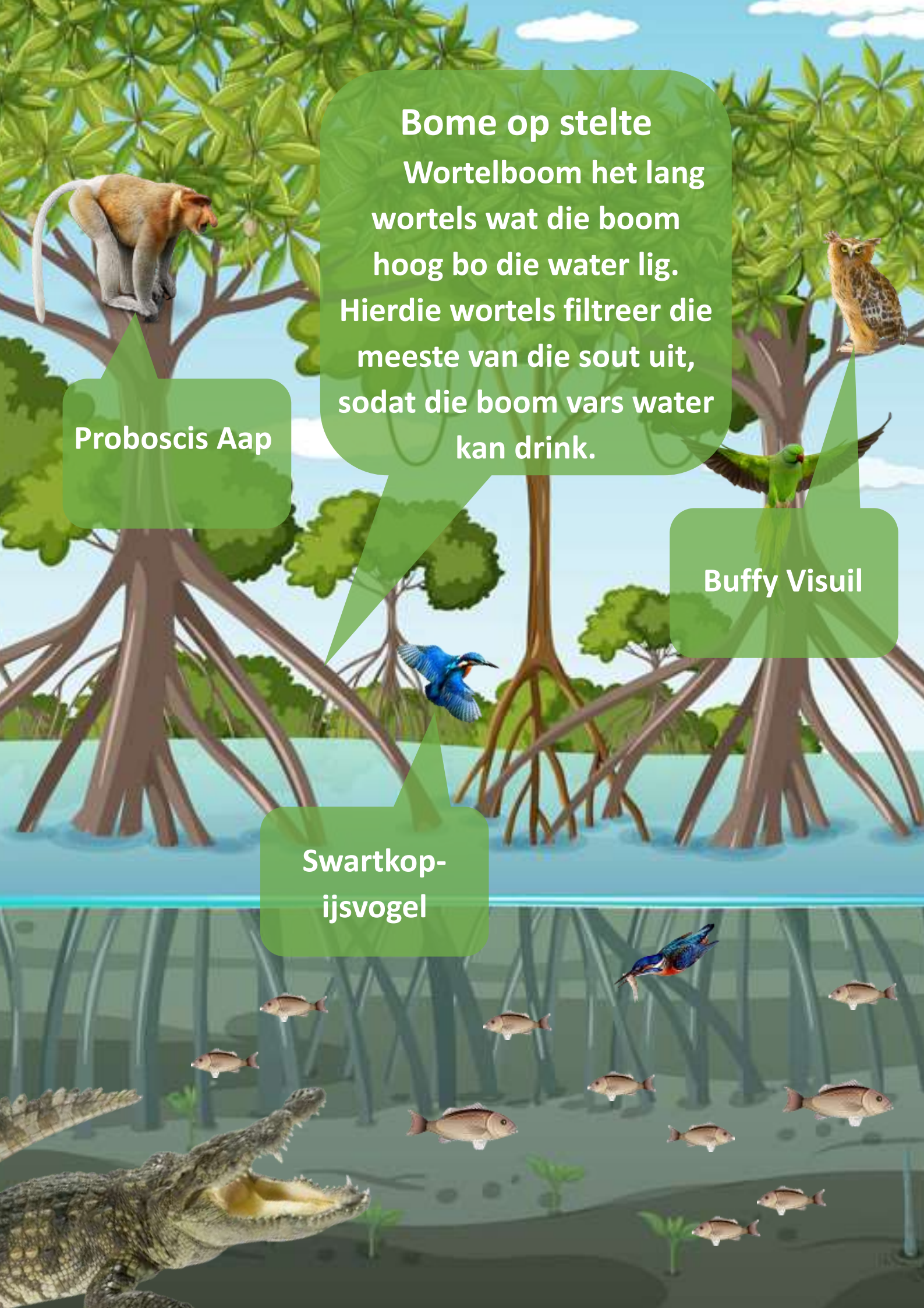


Moerasbos



In die warm en vogtige moeras groei ongewone bome wat 'n wortelboom genoem word in stadigbewegende, troebel water. In hierdie tropiese kuswoud word die bome twee keer per dag deur soutgetye gewas.



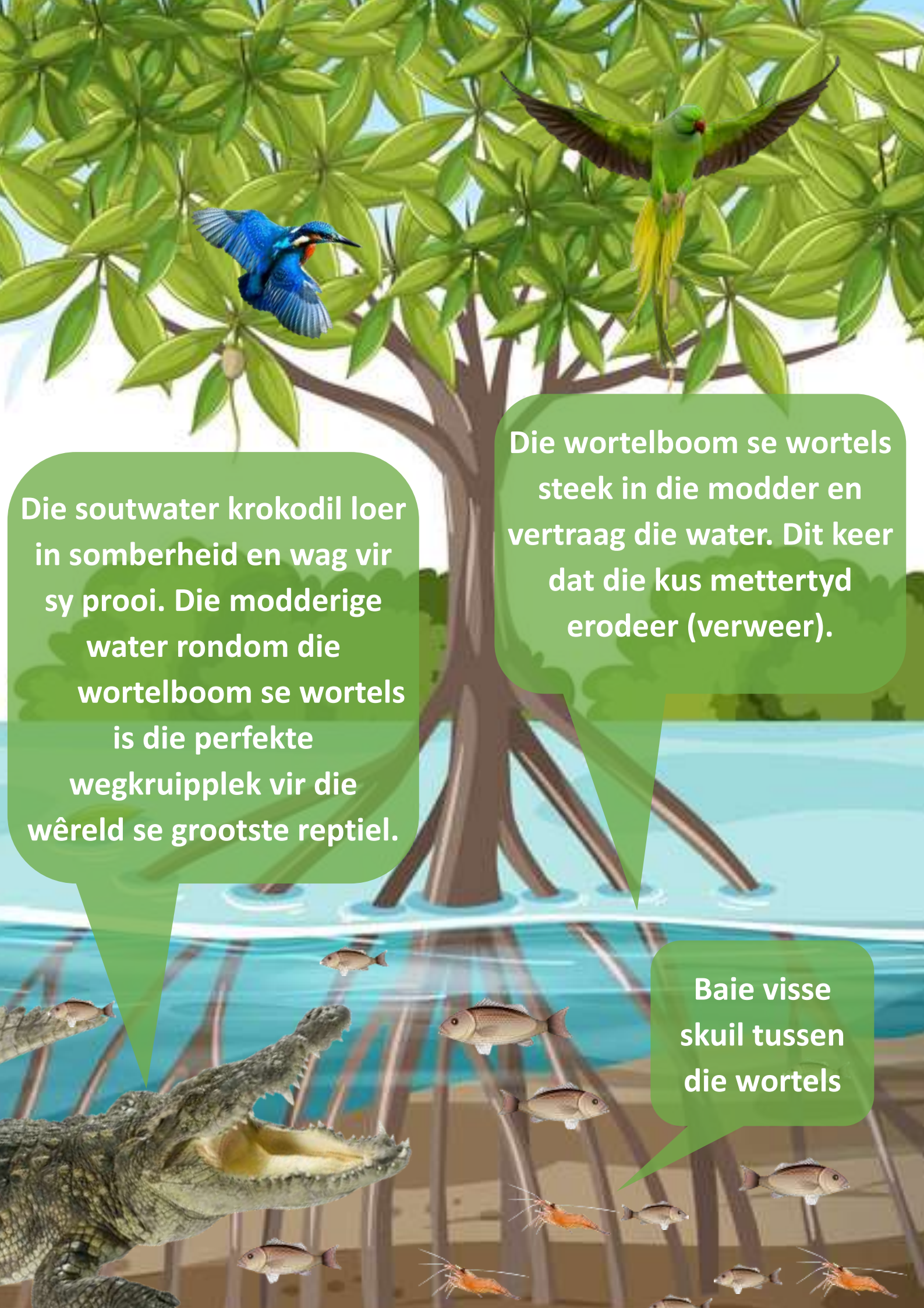


Bome op stelte
Wortelboom het lang
wortels wat die boom
hoog bo die water lig.
Hierdie wortels filtreer die
meeste van die sout uit,
sodat die boom vars water
kan drink.

Proboscis Aap

Buffy Visuil

**Swartkop-
ijsvogel**

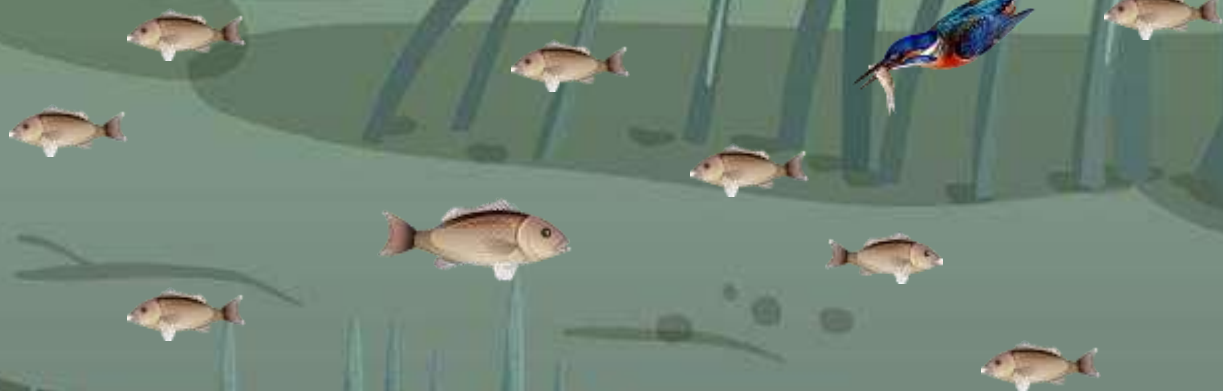


Die soutwater krokodil loer in somberheid en wag vir sy prooi. Die modderige water rondom die wortelboom se wortels is die perfekte wegkruipplek vir die wêreld se grootste reptiel.

Die wortelboom se wortels steek in die modder en vertraag die water. Dit keer dat die kus mettertyd erodeer (verweer).

Baie visse skuil tussen die wortels

Die Bengaalse tier loop
deur die vlei op soek na
takbokke. Sy gestreepte jas
bied die perfekte
kamoeflering in die lang
riete aan die waterkant.

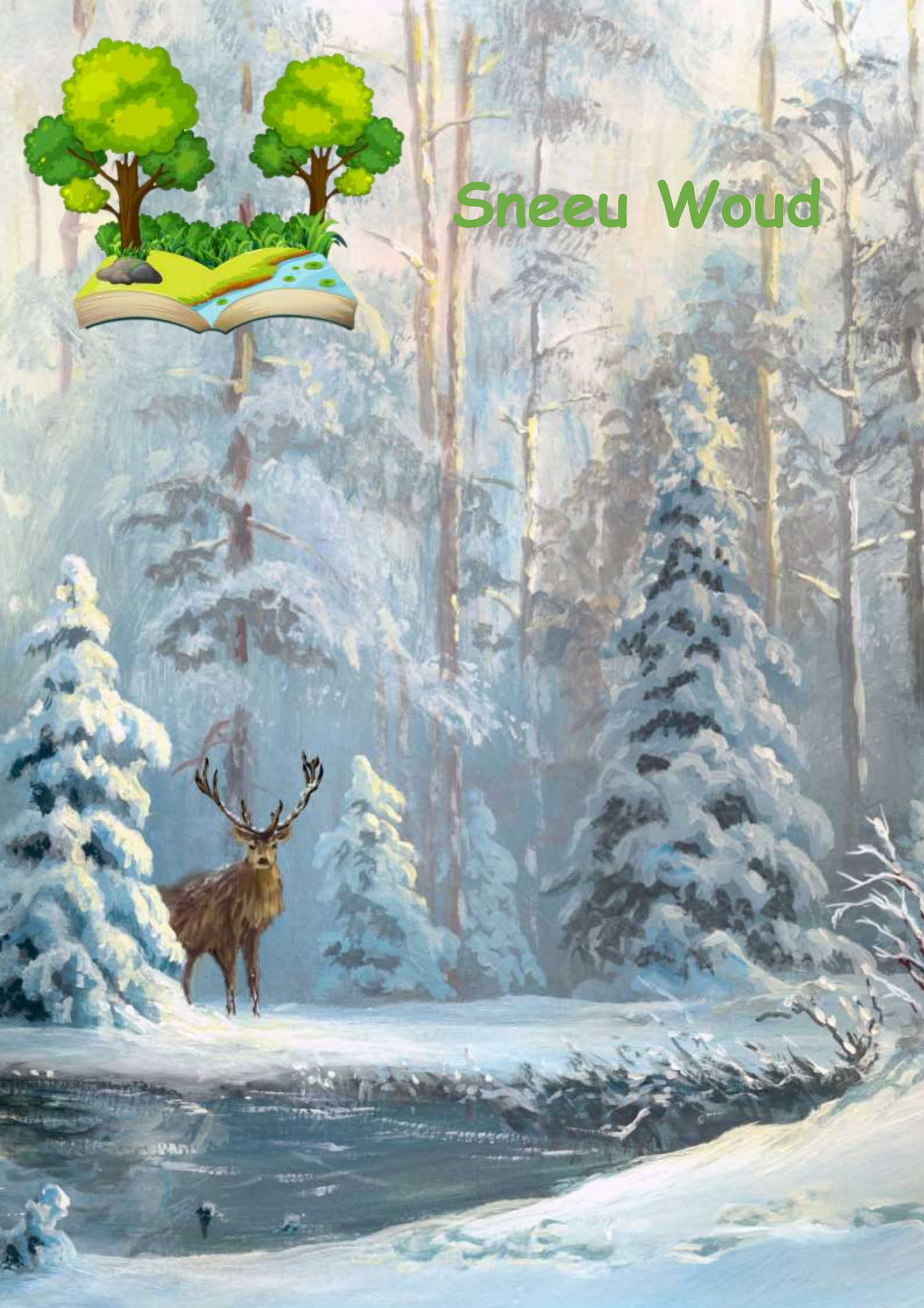


An aerial photograph of a vast mangrove forest in Bangladesh. The dense green canopy of the trees is interspersed with winding channels of blue water. A large, green, multi-pointed star-shaped graphic is overlaid on the upper right portion of the image, containing white text.

**Die Sundarbans in
Bangladesj is die
wêreld se grootste
wortelboom -
woud.**



Sneeu Woud



Die digte, donker, taiga-woud is bedek met sneeu in die winter. Dit groei regoor Kanada, Rusland en Noord-Europa, en draai homself om die wêreld soos 'n enorme groen serp.



'n Spookagtige groot
grys uil vlieg stil bo
die ryp en hou 'n oog
vir tekens van prooi
op die grond daar
onder.



Rendiere spandeer
hul winter in hierdie
beskutte woude en
eet boommos van die
takke en onder die
sneeu.



Berghaas



A brown bear and a moose are standing in a forest. The bear is on the left, looking towards the right. The moose is on the right, facing the bear. They are both standing on a rocky, uneven ground. In the background, there are trees and a body of water. Two green speech bubbles are overlaid on the image, one pointing to the bear and one pointing to the moose.

Bere gebruik hul skerp
kloue om bome te klim en
bye se neste te kry. Die
beer breek die nes oop en
slurp die heuning.

Die eland
mannetjie het
groot,
vertakkende
horings wat hy
daarvan hy hou
om teen bome
te krap.

Koel Konifere

Die taiga bestaan meestal uit konifere soos denneboom en den. Konifere se puntige vorm en die naaldagtige blare help hulle om die swaar sneeu af te gooi.

Wit Wêreld

Noordelike woude het kort, koel somers en lang, strawwe winters. Sneeu bedek dikwels die grond vir maande aaneen.





THINK

DIGITAL ACADEMY